E JALE ÎN TRANSNISTRIA!

Pe tatăl meu l-am invidiat şi-l invidiez. Nu de aceea că mi-i tată. A trecut prin două războaie, rămînînd viu şi nevătămat. Toată viaţa a îndeplinit numai munci grele. În cei 80 de ani trăiţi n-a fost niciodată la medic. Cînd trece pe lîngă spital, zice în glumă că-l apucă ameţelile. E încă voinic şi puternic. Satul se cutremură de împuşcături, vaiete şi explozii, iar el, de parcă nu s-ar întîmpla nimic, leagă la vie...

SPRE MARELE meu regret, încă n-am avut ocazia să susţin un dialog cu acest brav moş, numele căruia este Gavrilă MAMULAT. Îmi ramîne doar să sper că în timpul cel mai apropiat va conteni tragedia din Transnistria şi mă voi putea deplasa liber, fără a-mi pune viaţa în pericol, în orice localitate din stînga Nistrului. În momentul de faţă atîta pot: să le prilejuiesc cititorilor un interviu cu Tudor MAMULAT, unul din feciorii lui moş Gavrilă. Anume lui îi aparţine şi scurta caracteristică de mai sus.

— Tudor, cunosc bine satul Coşniţa, deoarece mi-am cîştigat cîndva bucăţica de pîine la ziarul raional din Dubăsari. Dar nu-i pot cunoaşte, firesc, mai bine decît un om care s-a născut şi a crescut în această seliştе. Spune-mi, te rog, în ce măsură le poate încăpea Coşniţa pe toate cele de se întîmpla pe o palmă de pămînt?

— Că-i grozăvie, că-i durere, că-i măcel absurd, s-a scris deja. Principalul, totuşi, n-am auzit să se spună undeva. Şi-l păcat, căci ar trebui să ştie toată lumea de ce conflictul s-a aprins anume în această localitate, şi nu în oricare alta.

— Ai putea să ne spui şi nouă de ce?

— Da. Însă după atîta informaţie tulburătoare în presa noastră s-ar putea întîmpla să nu fiu înţeles drept.

— Şi totuşi...

— La Coşniţa tricolorul a fost arborat mult mai tîrziu decît în alte sate. Unul din motive a fost şi acela că nu-l doreau nici chiar unii moldoveni. Le era teamă oamenilor ca nu cumva să aibă de suferit din această cauză feciorii lor înrolaţi în armata sovietică. Alt motiv. Promovînd ideile suveranităţii, independenţei, podurilor de flori, unirii cu România, liderii democraţi n-au ţinut cont de faptul că la Coşniţa locuiesc mulţi ruşi, aproape o jumătate de sat. În loc de argumente convingătoare, aşteptate de aceşti oameni oarecum dezorientaţi, li se spuneau «adevăruri» pripite, de buzunar. Iată de ce «înaltii» oaspeţi de la Chişinău, pe care acum nu-i vede şi nu-i aude nimeni, odată mai n-au fost bătuţi. Şi de ruşi, şi de moldoveni. Încă atunci trebuiau trase concluziile. Dar n-a avut cine le trage. Astfel, iniţiativa şi forţa de convingere au fost ignorate, împrejurările devenind favorabile dezvoltării separatismului.

RĂZBOIUL ÎN VIZIUNEA UNUI COŞNIŢEAN

— Circulă zvonuri cum că ar fi frecvente acte de trădare.

— Mulţi încă nu înţeleg ce se întîmplă de bună seamă. Prea diferă vorbele de fapte. Benzină în foc a turnat şi majorarea neaşteptată din 10 aprilie a preţurilor: pîinea de la 20 de copeici a ajuns la 4 ruble! Închipuiţi-vă ce zice în sinea lui ţăranul care creşte această pîine. Şi apoi gardiştii, cazacii sînt foarte bine înarmaţi, taie în carne vie, iar de frică omul poate face orice. Cu timpul, sper, asta o vor înţelege şi cei slabi de înger...

— Ce crezi, va mai creşte în viitor numărul refugiaţilor?

— De bine nu-şi părăseşte nimeni casa, satul. Sînt multe familii care şi-au pierdut avutul. Însă fug, nu ştiu de ce, şi acei care şi-au păstrat bogăţia neatinsă.

— Ziceai că ai nişte verişori care-s cu serviciul în organele de interne. Mi-ai spus că aceste forţe de apărare a drepturilor omului n-au acţionat combativ la momentul cuvenit şi de aceea a fost parţial distrus podul de la Dubăsari, era cît pe ce să nimerească în mîinile separatiştilor satele Coşniţa, Pohrebea ş. a.

— Că n-am fost şi nu sîntem pregătiţi de război, se ştie. Dar se ştie că nici independenţa, libertatea nu se cuceresc cu mîinile goale. Trebuia să fie înzestrat măcar efectivul de poliţie. Nu mai sîntem chiar aşa de săraci. Am permis să ne invadeze republica tot felul de potlogari. Ca să le venim de hac, a fost declarată starea excepţională. Am rămas cu impresia că aceasta se referă la toţi. Unii, însă, au luat arma în mînă, iar alţii închinau, privind la ecranele televizorului şi aşteptînd să vadă ce va fi pînă la urmă. Tot timpul întîrziem. Aşa s-a întîmplat şi de astă dată. Unii, care iau deciziile, tărăgănează, iar de plătit plătim cu toţii. Să plîngi de jale, ce-au făcut mercenarii cu fabrica de conserve, unde se prelucra atîta producţie de pe ogoare! Aceasta poate nu se întîmpla, dacă erau luate măsurile de rigoare încă atunci, cînd unul din verişorii mei, apropiindu-se de sat, a simţit pentru prima dată necesitatea de a dezbrăca uniforma de poliţist.

— Aţi fost şapte copii în familia lui moş Gavrilă Mamulat. Sînt teferi, sănătoşi cu toţii?

— Nu ştiu ce viaţă va avea mai departe soră-mea Elena, care locuieşte la Dorotcaia. O explozie i-a luat picioarele... Recent televiziunea noastră a derulat o secvenţă cu un copil schilodit şi neidentificat. Acesta călcase pe o mină, a fost dus la spital, iar acolo a decedat. Ducîndu-se să caute piciorul rupt al băiatului, pe o mină a călcat şi taică-său. Sînt tot neamuri de-ale noastre.

Consemnare de
Vasile TUDOSE

— Încă o dată-ţi explic. Eu sînt de la radioul Rusiei. Cînd te voi întreba ce ai găsit în maşină, să nu zici că îmbrăcăminte pentru copii, ci armament.

PATRIOŢI ŞI TRĂDĂTORI

E RĂZBOI CIVIL?

ASTAZI în Moldova e jale şi sînge. Dar cine-i de vină? Pe malul stîng al Nistrului învinuiesc, în stil comunist, Frontul Popular, Parlamentul, Guvernul din Chişinău şi România! Pe malul drept se dă vina pe separatiştii din Tiraspol, gardişti, armata a 14-ea a fostei Uniuni, pe conducerea Rusiei. De partea cui e dreptatea?

Am pus această întrebare mai multor locuitori de pe ambele maluri ale Nistrului şi am ajuns la concluzia că cel mai straşnic lucru e că oamenii s-au împărţit în forţe ce se confruntă între ele în aceste zile de cumpănă. E straşnic că se înteţeşte ura. Chiar şi astfel de oraşe ca Rezina şi Rîbniţa, care întotdeauna au trăit în bună pace, au început să se duşmănească înde ele. Spre exemplu, Rîbniţa creează dificultăţi financiare celora de pe malul drept. Toate mărfurile sînt impuse suplimentar cu 10 şi mai multe procente. Pentru populaţia de pe malul drept s-au scumpit considerabil materialele de construcţie. O foaie de ardezie, la Rezina, Şoldăneşti costă de două ori mai mult decît la Rîbniţa. Iar produsele lactate nu mai sînt transportate în ultimul timp peste Nistru, cu toate că nu există aici întreprindere, unde să nu lucreze oameni de pe malul drept. Aceştia, deşi produc nu puţin pentru oraş şi raion, nu pot beneficia de serviciile magazinelor de pe malul stîng, fiindcă de la 21 februarie anul trecut acţionează o dispoziţiune specială care interzice livrarea de mărfuri «străinilor».

Cum de s-a creat o atare situaţie? Conducerea de pe malul stîng afirmă cum că Chişinău! a interzis orişice operaţii financiare, care-i o măsură impusă, deoarece Transnistria nu efectuează defalcările către bugetul republicii, iar separatiştii prin acţiunile lor antistatale subminează economia Moldovei, independenţa acesteia.

Toate aceste circumstanţe, la care se adaugă agiotajul politic, pregătirile febrile de autoapărare de duşmanul închipuit, românizarea inventată îi fac pe oameni să-şi iasă din elementul lor. Frica îi apasă pe oameni, îi face să-i susţină pe extremiştii ahtiaţi după putere. În această reacţie în lanţ se include şi criminalitatea: furturile, bătăile, beţia, huliganismul, maltratarea, numărul cărora sporeşte întruna. Îşi aduce obolul la dezmembrarea Moldovei şi economia tenebră.

E un fel de sălbătăcie, care dă naştere trădării. E greu să concepi această «recunoştinţă» faţă de Moldova din partea reprezentanţilor naţiunii ruse, care s-au născut şi trăiesc pe teritoriul ei. Şi în genere, e greu să concepi aceasta cînd îşi trădează poporul însăşi moldovenii. Astfel, printre gardiştii care stau de pază pe podul peste Nistru din partea Rîbniţei se află şi un «patriot» din satul Ciorna. Numai din milă faţă de rudele lui (care şi aşa au de pătimit) nu-i voi divulga numele. Prea poate că îşi va da seama. Din păcate, nu e unicul caz în raionul Rezina. Numele a trei trădători sînt cunoscute şi la Şoldăneşti.

E. SIRBU

DIGEST

CONVOI UMANITAR PENTRU TRANSNISTRIA

În cursul acestei dimineţi, din Rm. Vîlcea pleacă un convoi de camioane cu destinaţia Transnistria. Ele sînt încărcate cu îmbrăcăminte, încălţăminte, detergenţi şi conserve. Circa 40 de tone, în valoare de 10 milioane lei.

Această acţiune umanitară în sprijinul fraţilor români din Basarabia, crunt loviţi de banditeasca intervenţie armată de pe malul stîng al Nistrului, a fost iniţiată de S. G. «Reporter» — SRL Rm. Vîlcea (director Alex. Parolea-Moga), care a pus la dispoziţie şi mijloacele de transport. Au mai contribuit la reuşita acţiunii Asociaţia «Pro Basarabia şi Bucovina», S.C. Comcoop, S.A. Prodcoop, S.C. «Vîlceana», Spitalul Judeţean, Combinatul Chimic. Din Olanda, localita tea Weesp, preotul W. J. Lamfers a trimis prin Episcopia Rîmnicului îmbrăcăminte pentru copii şi adolescenţi.

Împreună cu dl. Alex. Parolea-Moga un reporter al «Curierului de Vîlcea» va pleca în zona Transnistriei, însoţind convoiul umanitar.

La reuşita acestui act umanitar a contribuit şi dl deputat Severian Baciu din Parlamentul României, care însoţeşte convoiul.

Ioan BARBU,
CURIERUL DE VILCEA,
18—19 aprilie 1992.

Nota «V.P.»: În ziua de 20 aprilie convoiul sosit la Chişinău a luat calea spre Coşniţa.

VIAŢA ÎN REFLECŢIA SOCIOLOGIEI

PIERDEREA ÎNCREDERII ÎN ZIUA DE MÎINE

Apreciind schimbările circumstanţelor lor de viaţă şi procesele sociale, fenomenele care au loc, 88% din respondenţi au arătat că situaţia se schimbă spre mai rău în privinţa aprovizionării cu produse alimentare şi mărfuri, 75% au apreciat negativ lucrul spitalelor, farmaciilor, policlinicilor, al serviciilor de deservire, 2/3 din cei chestionaţi sînt îngrijoraţi de securitatea personală a cetăţenilor, precum şi de relaţiile între oamenii de diferite naţionalităţi. Mai bine de fiecare al treilea a menţionat că starea de lucruri se schimbă spre mai rău faţă de anul 1991 în astfel de procese sociale, precum posibilitatea de a munci productiv şi a cîştiga bine, s-a înrăutăţit de asemenea atmosfera de muncă în colective. Iar drept consecinţă a acestor fenomene sociale negative, 84% au arătat schimbarea spre mai rău, întrucît scade nivelul de viaţă al oamenilor şi ei îşi pierd încrederea în ziua de mîine. Oamenii devin tot mai cruzi şi agresivi, scade moralitatea şi cultura lor, iar 27% din respondenţi au vizat năzuinţa spre putere a unor oameni necompetenţi şi, deci, periculoşi pentru progresul social şi economic.